

Eesti toiduainetööstuse plaanid konkurentsivõime tõstmiseks

Toiduainetööstus

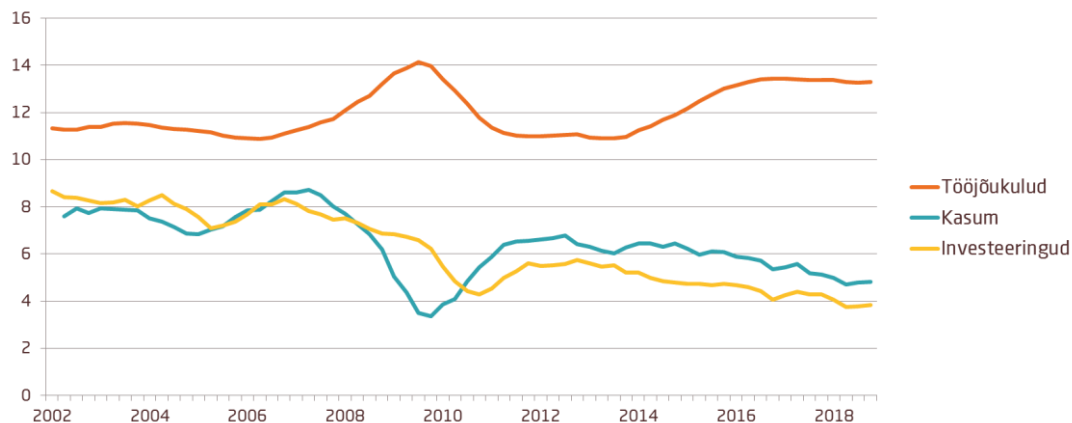
- ▶ Käive 1,7 miljardit - üks olulisemaid sektoreid Eesti tööstuses!
- ▶ Eksport 660 miljonit eurot
- ▶ ~14 500 töötajat

Kõrged tööjõukulud vähendavad ettevõtete kasumlikkust

Osakaal ettevõtetesektori käibes

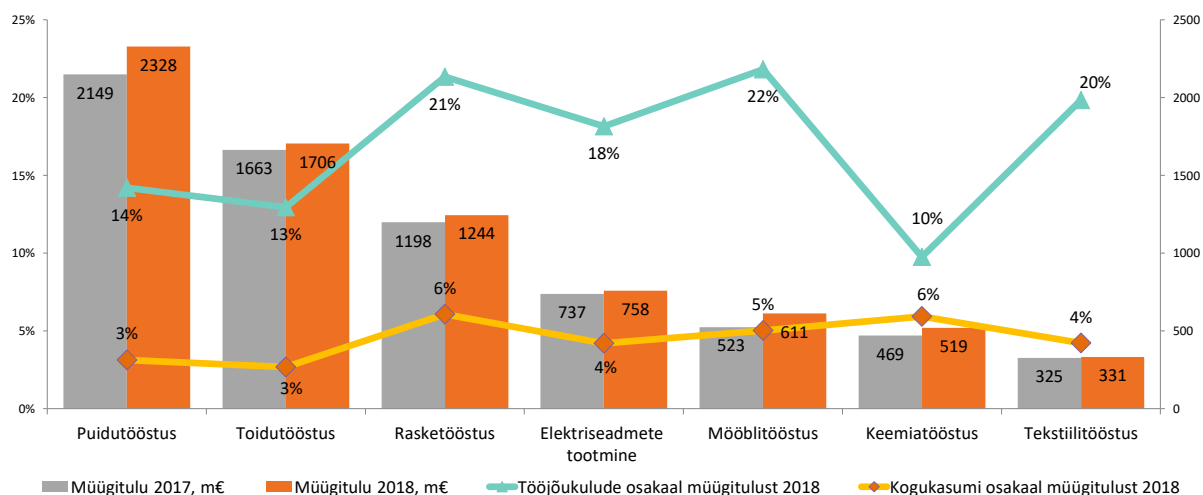
%, 4 kv libisev keskmine

© Swedbank

Allikas: Statistikaameti aasta- ja lühiajaline statistika 3

Ettevõtete marginaalid on õhukesed

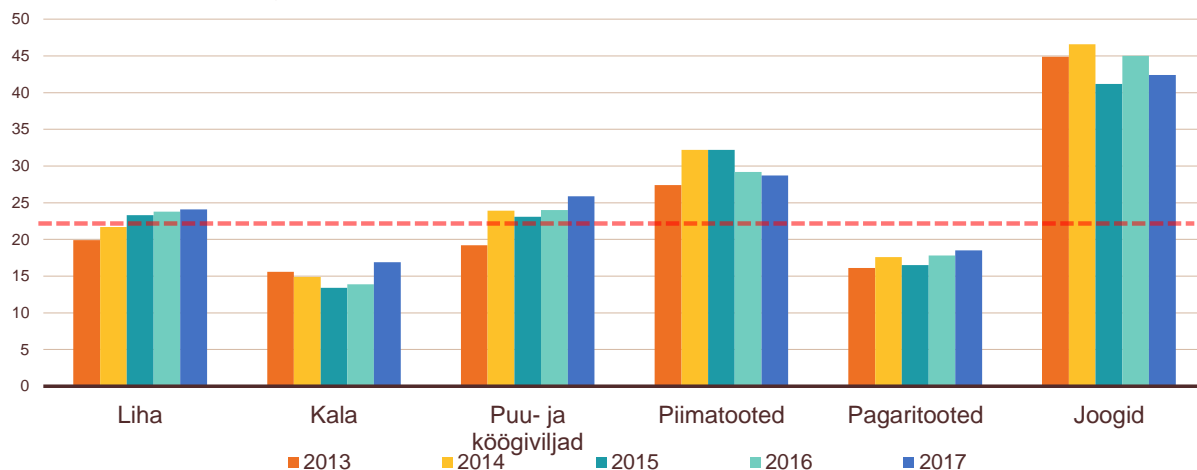

© Swedbank

Allikas: Statistikaameti aasta- ja lühiajaline statistika 4

Pilt on sektorite lõikes erinev

Ettevõtete lisandväärtuse töötaja kohta, 2014-2017

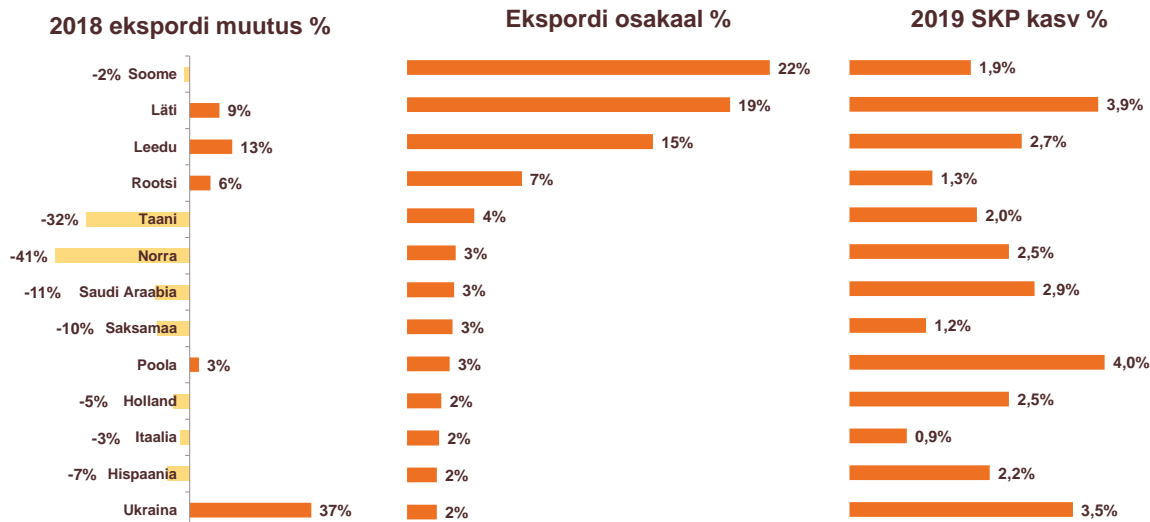

© Swedbank

Allikas: Statistikaameti aasta- ja lühiajaline statistika

5

Meie toidutööstuse sihtturgude majanduskasv aeglustub Kriisi ei ole.

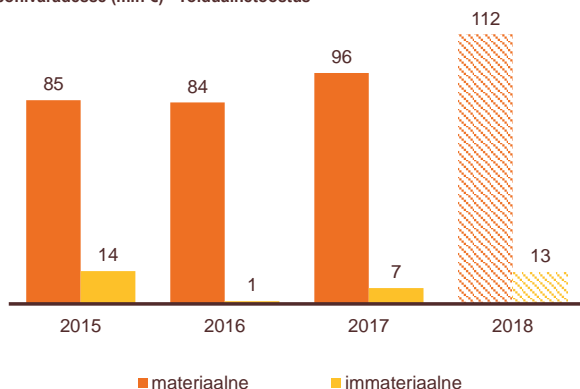
© Swedbank

Allikas: Statistikaameti aastastatistika, Swedbank, OECD

6

Investeeringute struktuur muutub kogu tööstuses

Investeeringud materiaalsesse ja immateriaalsesse põhivaradesse (mln €) - Toiduainetööstus

© Swedbank

Allikas: Statistikaameti aasta- ja lühiajaline statistika

7

Toiduainetööstuse investeeringud moodustavad **15%** kogu töötleva tööstuse investeeringumahtudest.

Immateriaalsete põhivarade investeeringute osakaal investeeringutest on viimase 5 aasta jooksul olnud keskmiselt **8%** (**kogu töötlev tööstus, 5%**).

Investeeringud arvutitarkvarasse on kahekordistunud ja arenguväljaminekutesse seitsmekordistunud viimase 5 aasta jooksul.

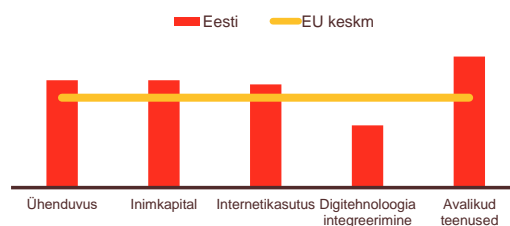
Digitaliseeritus toiduainesektoris Euroopas keskmiselt veidi üle 10%

Enterprises with high or very high digital intensity index by economic activity, EU, 2017 (% enterprises)

© Swedbank

DESI 2018 - tulemuste võrdlus valdkondade kaupa

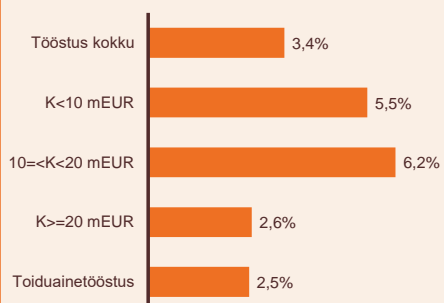
Eesti asub DESI 2018 aruandes üldskoorilt **9. kohal**, digitehnoloogia integreerimise arvestuses **19. kohal** Euroopa Liidus.

Eesti ettevõtete nõrkusteks on elektrooniline teabe jagamine ning sotsiaalmeedia ja internetis müügi võimaluste kasutamine.

Allikas: Euroopa komisjon, Digital Economy and Society Index (DESI) 8

2019. aasta küsitluse tulemused

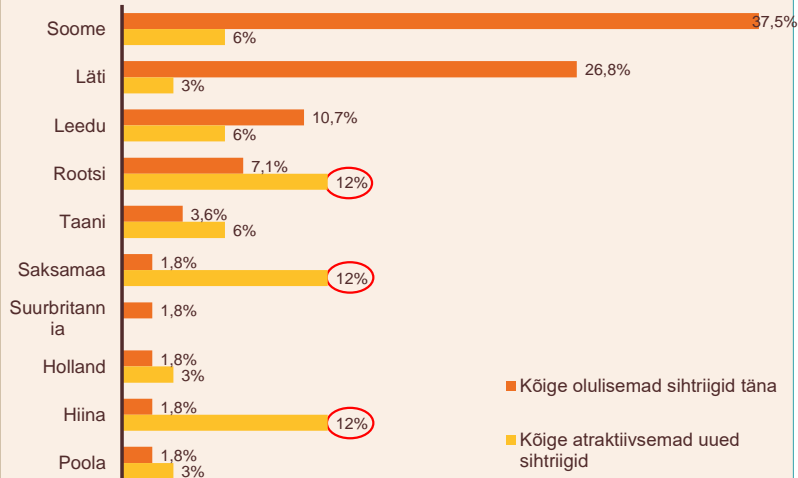
Käibe prognoos

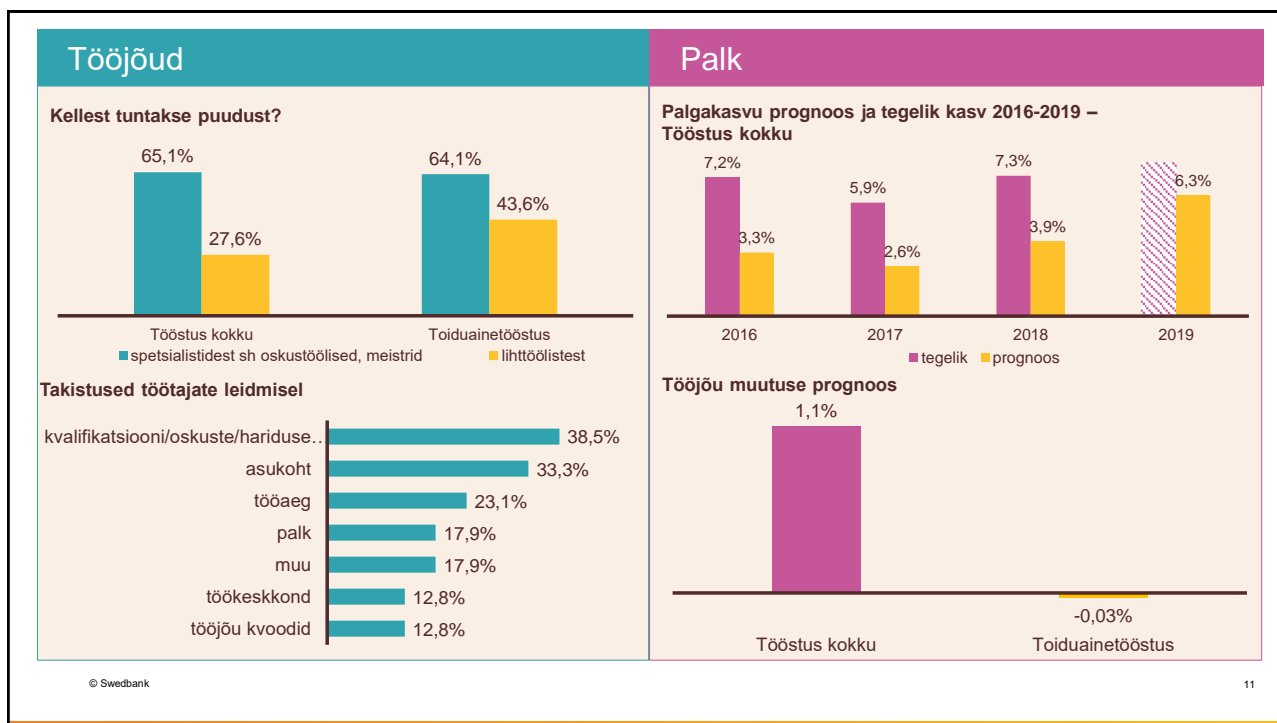

- Vastanutest **77% prognoosib käibe suurenemist** (2018, 70%), **15%** (2018, 25%) käibe samaks jäämist ja 8% (2018, 5%) käibe vähenemist.
- 82% ettevõtetest prognoosib ärikasumi marginaali suurenemist või samaks jäämist** (2018, 93%).

Kõige olulisemad sihtriigid: Skandinaavia ja Baltikum

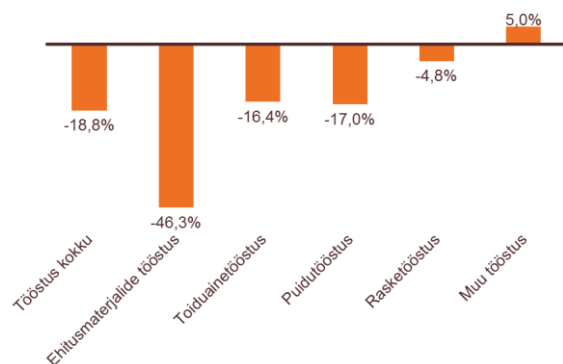
Milline sihtriik on praegu kõige olulisem ja millised on olulisemad uued sihtriigid? (% vastanutest)

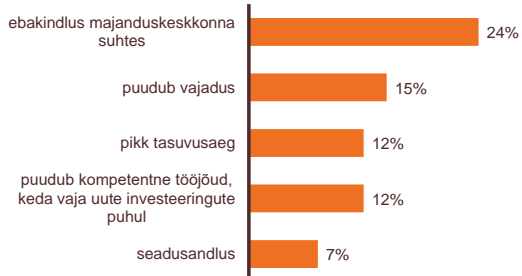

11

Kriisijärgsel perioodil näeme esmakordselt planeeritavate investeeringute olulist langust

Mis hoiab investeeringuid tagasi?

„Eelmisel aastal olid suured investeeringud“

„Investeeringuid hoiavad tagasi muutused maksupoliitikas.“

„Tootmisvõimsused on enne lisainvesteeringut vaja välja müüa“

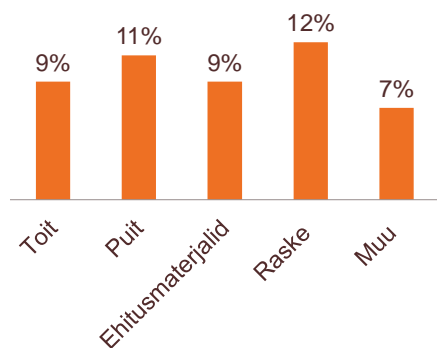
„Kiiremaks kasvuks ei piisa töäjõudu.“

12

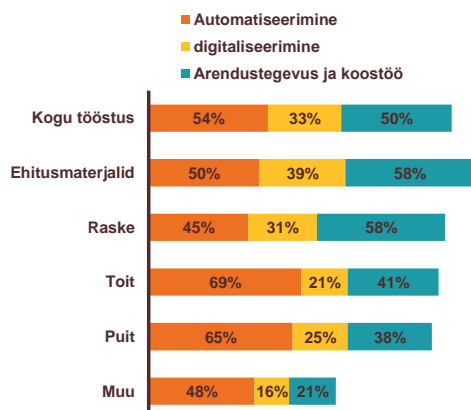
Ettevõtete plaanid konkurentsivõime tõstmiseks

Planeeritud lisandväärtuse tõus 2 aasta jooksul jääb märgatavalt alla palgakasvu prognoosile

Lisandväärtust plaanitakse tõsta 2 aasta jooksul

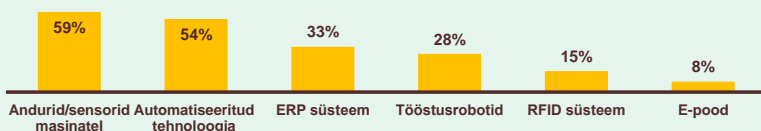
Lisandväärtuse tõstmise vahendid

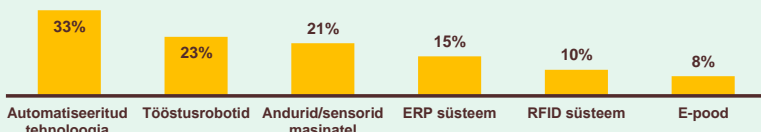
*Lisandväärtus töötaja kohta = (ärikasum + kulum + tööjõukulud)/töötajate arv

Toiduainetööstus on enim panustanud automatiseerimisse

Kasutusel täna

Investeeritakse 2 aasta jooksul

Ettevõtte investeerib 2 aasta jooksul keskmiselt automatiseerimisse

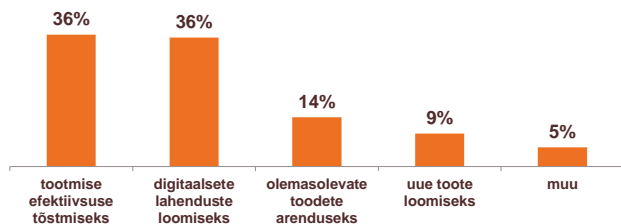
Ettevõtte	Investeering (tuh€)	Automatiseerituse tase (%)
Toit	1 400	35%
Puit	723	30%
Ehitusmaterjalid	195	17%
Raske	133	15%
Muu	237	19%

© Swedbank

15

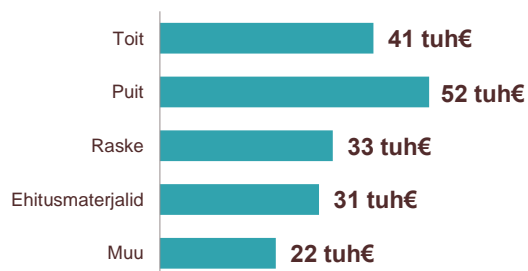
26% toidutööstuse ettevõtetest teeb koostööd IT-ettevõtetega

IT-ettevõtetega koostöö tegemise ajendid

Digiauditi plaanib 2 aasta jooksul läbi viia 10% toidutööstuse ettevõtetest.

Ettevõtte investeerib 2 aasta jooksul keskmiselt digitaliseerimisse

Mis hoiab digitaliseerimist tagasi?

- „Ebakindlust Eesti arengu ja tuleviku suhtes“
- „Pole piisavalt allhankijaid, kes selles valdkonnas teenust pakuks“
- „Mahukas investeering“

© Swedbank

16

41% toidutööstusest kavatseb lisandväärtust tösta panustades arendustegevusse ja koostöösse

23% toidutööstusest teeb juba koostööd arendus- ja teadusasutustega

TAL
TECH

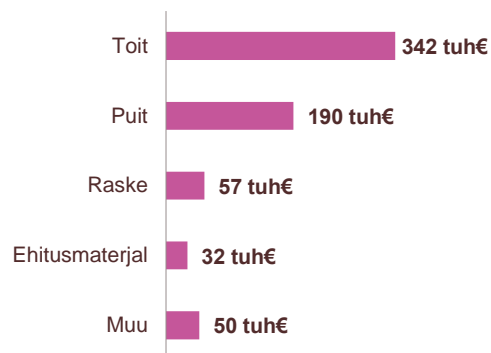

EKA

© Swedbank

Ettevõtte investeerib 2 aasta jooksul arendus- ja koostöösse keskmiselt

17

Kokkuvõte

- Meie sihtturgude majanduskasv aeglustub, kriisi ei ole. TOP10 sihtriigi keskmine majanduskasvu prognoos +2,1%
- Ettevõtete hinnangud käibe kasvatamise võimalustele on langenud.
- Tööjõuturul olulist leevenemist ei tule ja palgakasv püsib
- Ettevõtete marginaalid on õhukesed ja see ohustab investeerimisvõimekust
- Edasivaatavalt on võtmeküsimuseks ettevõtete suutlikkus rakendada uusi tehnoloogiaid ja arendada tooteid suurema lisandväärtuse saavutamiseks
- **Suurimaks takistuseks töötajate leidmisel on kvalifitseeritud/haritud tööjõu puudus. See piirab ettevõtete uusi investeeringuid ning moodsate tehnoloogiate rakendamist tööstuses.**
- **Investeeringute mahud langevad 16% -> Oluline on ettevõtte konkurentsivõimet parandavaid investeeringuid mitte edasi lükata!**

© Swedbank

18

Eesti tööstus 4.0

- **Inimesed on kõige olulisem ressurss Eesti tööstuses**

Senisest enam peame Eestis investeerima töötajate koolitamisesse ja haridusse, et võtta kasutusele uued tehnoloogiad ja töömeetodid.

- **Tark koostöö ja tark tellija**

Väikese riigina on ainuvõimalik, et kasutame kõiki võimalusi koostöö suurendamiseks ettevõtete ja erialaliitude, IT-klastri, ülikoolide, TAKide ja riigiga.

- **Viime kõik head ideed ellu**

Ettevõtjalt tulnud idee või küsimus vajab professionaalset nõu ja toetamist. Küsimuste ja ideede *one-stop-shop*.

- **Investeeringud**

Lisandväärtuse kasvu saavutame läbi automatiseerimise, uute tehnoloogiate kasutuselevõtu ja tootearenduse. Pank finantseerib partnerina ettevõtteid nende arenguplaanide elluviimisel.

© Swedbank

19

Swedbank

